

Primeiro premio de narrativa

iiiVIVE!!!

Sabías que non ía se-lo teu mellor día, pero igualmente fixéchesnos entrar en razón para que fosemos a San Andrés. Xoán estaba incomodado contigo e ti sufrías co simple feito de mirarlle ós ollos; coa súa presenza.

De tódalas maneiras empurráchesnos a dá-lo paso de ir en romaría a aquela aldeíña perdida no medio dunha paraxe fermosa e acolledora onde se respiraba aire fresco e mergullábaste nun mar de fragancias das diversas árbores.

"Ir a San Andrés", dicías, "é unha experiencia única, incomparable". Explorando a través dos camiños cheos de caruma e rodeándote daquel silencio sobrecolledor da serra onde só se ouvía o son dalgún paxaro ou o estalo das pólas, como tamén o da follaxe apiloada desordenadamente entre as árbores das que caera.

¡Moi ben coñecías aqueles sendeiros retortos e enmarañados de cruces sen saída! "Sempre camiñando á dereita", comentabas fitándome con eses teus ollos negros e cheos de tristeza. Cando rías iluminábaseche o sorriso dunha forma peculiar, incomparable no mundo enteiro.

Seguindo o teu paso, íamos todos moi pensativos, calados. Ti tíña-lo presentimento de que ese día non ías ter máis que problemas. ¡Non te enganabas en absoluto!

Sáímos de Cedeira, o teu pobo natal, xa á tardiña, coa intención de chegar á última misa da capela. Con bo ritmo fomos dende as Pontigas ata a carón dun muíño, en desuso facía anos; atravesámo-los terreos co trigo xa para segar.

Gustábache aquilo: percibir a natureza con tódolos teus sentidos, pasar entre as espigas que se abaneaban coa leve brisa do verán. Dirixímonos por un camiño moi empinado chegando axiña á estrada medio asfaltada que conducía a un casal solitario

no alto do outeiro, coas casiñas inundadas do olor ós agros, ós animais. Dous velliños saudáronte e desexáronnos unha boa viaxe. Máis aló do casal, chegamos á pista do Batán, que dicían que construíran os romanos, pero ti sempre con argumentos en contra repetías unha e outra vez que foran os campesiños do lugar os que colocaran as pedras para pasar mellor cos seus carriños de madeira tirados por mulas.

Case ó final, fomos camiñando pola calzada principal ata o Camiño Vello, por onde baixaban os romeiros. Xa se vía a aldeíña cando quitáche-la pedra do peto da bolsa e guindáche-la nun montón delas cunha cruz chantada no cumio.

A iso chamácheslle milladoiro, e cada laxe significaba a petición individual de tódalas persoas que as depositaran alí ó descender pola costa.

Deunos o tempo xusto a chegar e oír os últimos instantes da misa. Ceamos algo e andamos ata a fonte dos tres canos, de cada un dos cales tiñamos que beber e pedir tres desexos. Montámo-las tendas alí mesmo e comezamos a falar das lendas típicas.

Xa eran as tantas da mañá cando pelexaches definitivamente con Xoán. ¡Foi a pinga que colmou o vaso! Rompestes o voso noivado de anos nun intre. Eu non sabía qué facer, se abrazarte mentres chorabas ou simplemente tratar de tranquilizarte; pero aínda así, estiveches moito tempo desacougada.

×

Chegamos a mediados de xullo e fuches a Cariño. Eran as festas do Carme, e coma tódolos anos, non te perdía-la procesión, tanto da Virxe polas rúas da zona vella coma a do mar. Os barcos costeaban ata os Aguillóns, onde chimpaban coroas de flores polos mariñeiros sorprendidos pola oleaxe e afogados no mar mentras traballaban.

Foi nesa viaxe marítima na que non pararon alí, sonón que case chegaron ó porto de Cedeira. Nunca te fixaras naquel

acantilado perigoso, o das Baterías, onde tanta xentiña de Deus morrera.

Estabas tan mergullada nunha depresión que o primeiro que se che pasou pola cabeza foi que alí era un sitio precioso para falecer. Coa túa mente desquiciada, non se che quitou do pensamento nin un momento.

Dende aquel día ías sempre sentar na beiriña do cantil e ollar o mar. Semellábache que te chamaba. Ti eras feliz fitando a espuma producida polo bater das ondas na costa desigual. Parecía o mesmo inferno o que te estaba a reclamar. "¡Vente comigo, María, e pasearás eternamente polos mares da túa terra querida!". Observabas os paxaros atrevidos que se achegaban ata os penedos para atrapa-lo seu alimento. Ti cobizabas ser coma eles: poder nadar nesas augas turbas e revoltas sen sufrimento nen desesperanza. Sufrías de saudade e ninguén podía facer nada por ti. A túa imaxinación dañada voaba máis alto que a nube máis elevada e mirabas atentamente o océano dende o ceo.

Uns días despois de finaliza-lo mes de agosto, deixaches de ir. Semellabas recuperada xa da túa doenza. Volvías se-la mesma María de sempre, con eses teus ollos profundos e melancólicos que emanaban vitalidade a borbotóns. Refixeras a túa vida, volviches discutir e rebater cos teus infindos argumentos calquera opinión que os demais espuxeran. Sempre te saías coa túa, solucionando tódolos problemas optando por confundirnos máis e sempre gañando ti: "Xa que tanto defendéde-lo tema e tan a favor estades da cuestión, ¿como é que vos deixades avasalar e envurullar cun simple par de criterios en contra? ¡Non me veñades con esas lérias de que téde-las ideas tan claras!"

Pasou un ano e ti sempre estabas alí; sempre. Xamais deixaches de sorrir e se-la amiga de decote. Pero ese ano foise e con el tódolos bos recordos. Voltou o verán e, por suposto, Xoán.

Á primeira vista non che sentou mal. Saudáchelo e décheslle dous beixos. Endexamais pensei que lle volverás mirar ós ollos e preguntarlle se era feliz, e retornar a discutir sobre a pregunta infinita: "e, ¿pódese saber que é a felicidade concretamente?"

Sen embargo, seguiches adiante. A mediados do mes de xullo fuches ó Carme, e en Agosto vivíche-la Patrona do teu pobo con plenitude.

O día da procesión do mar subiches ó barco da Virxe. Chegastes navegando ó precipio onde non voltaras máis. Daquela foi cando ollaches cara as gaivotas aventureiras e elas miraron para ti. Unha delas voou ata a borda do barco e ficou queda, inmóbil, observándote con aqueles olliños bulidores. Nese intre soupeches do teu destino: aquelas augas alporizadas por correntes traicioeiras.

Despois xusto de baixar do barco corriches cara a aquel lugar. Ó chegar paraches en seco na ribeira da terra e logo ó cantil. Sentaches a pensar durante uns segundos se era iso o que querías. Con vinte anos decidírate a deixar de existir fisicamente. Ergúcheste e miraches as ondas infernais que agochaban rochas no seu seo. Sorriches e deixaches o teu corpo inclinarse cara a diante. Xa case perderas o equilibrio cando che saltou á cabeza o remorso da dúbida, agora eras ti a que te contrapuñas. Agarraches con forza o sinal que había ó teu lado e choraches. ¿Que estabas a facer? ¿Por que querías morrer alí?

As poucas raíces, que soportaban a terra onde te atopabas, racharon cos teus movementos bruscos e precipitáronte ó mar. Chorabas ó caer e as augas mesturáronse coas túas bágoas puras, pero fuches engulida e golpeada pola furia mareira.

Pensabas en que xa non voltarías ir a San Andrés a pé, ou a vivir o entroido de Cariño comendo chaolas e freixós: o freixó do gato era o máis saboroso. Ou celebra-las festas da Patrona, do Carme, do San Bartolo, como ouvir á túa bisavoa contarche historias da Santa Compañía, lendas sobre mouros, tesouros, fadas e animais fantásticos e acurrucarte ó carón do lume e adormecer co son das ponlas ó estalar. ¿Como ías come-los

rosarios de castañas feitas no forno da cociña de leña ou ir ás novas romarías?

-
- X
- ¡Que!, ¿que che parecen as lembranzas que teño de ti?
 -
 - ¡Sabía que che gustarían! Posiblemente sexa ó que me dedique, ó periodismo; e de paso, publico estes recordos.

X

Ana fitou a María que sorría. Estaba moi guapa naquela foto. Ana notou que lle esvaraban as bágoas pola face e sorriu: "Alédasme só co teu recordo, miña querida amiga. De tódalos modos sei que segues aí, voando entre a brisa mareira e alporizando ás gaivotas coas túas arroutadas de cambios de humor: agora fai sol; agora escintilea".

- ¡Aínda dás guerra!, ¿non?
- ¡Abur, miña amiga!

Ana fíxose o sinal da cruz e seguiu o carreiro de pedriñas que levaban á saída do camposanto. Voltou a cabeza e dixo nun murmurio:

- Semella mesmamente que representes aquel milladoiro que nos mostraras e este camiño, a pista do Batán.

MARÍA BELÉN PRIETO CANEIRO

COU

IES CEDEIRA